

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Н. М. Бобух

(підпис)

19 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Вступ до перекладознавства»
освітня програма/ спеціалізація	В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
спеціальність	В11 Філологія
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
ступінь вищої освіти	бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена й рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу.

Протокол засідання кафедри від 19 серпня 2025 р., №1.

Укладач програми:

Стеценко В. В. – к. е. н., доцент, доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу Полтавського університету економіки і торгівлі.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська»,
галузь знань В Культура, мистецтво та
гуманітарні науки
спеціальність В11 Філологія
к. філол. н., доцент

— В. Л. Іщенко

18 серпня 2025 р.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	24
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	26
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	27

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Вступ до перекладознавства»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки:	Пререквізити: –
	Постреквізити: ОК «Теорія перекладу», ОК «Практика перекладу з англійської мови», ОК «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу (німецька)», навчальна практика.
Мова викладання – англійська/українська	
Статус дисципліни – обов’язкова	
Кількість кредитів за ЄКТС – 5	
Курс/семестр вивчення – 1/1	
Денна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість: 150	
- лекції: 20	
- практичні заняття: 40	
- самостійна робота: 90	
- вид підсумкового контролю: екзамен	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість: 150	
- лекції: 6	
- практичні заняття: 4	
- самостійна робота: 140	
- вид підсумкового контролю: екзамен	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета курсу полягає у формуванні в студентів системи теоретичних знань про сутність перекладу як складного процесу міжмовної та міжкультурної комунікації. Дисципліна покликана закласти теоретичну базу, яка дозволить студенту свідомо обирати стратегії перекладу, розуміти його закономірності та місце в сучасному глобалізованому світі. Дисципліна має професійно-орієнтований характер і є складником підготовки майбутніх фахівців-філологів. Вона має забезпечити формування у студентів лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної компетенції з орієнтацією на майбутню професійну діяльність для спілкування в сучасному плюрилінгвальному та плюрикультурному середовищі. Вона має ознайомити студентів з процесом перекладу, навчити розрізняти на основі іноземних текстів їх стилістичні особливості та способи відтворення у перекладі, сформувати навички спостереження за мовним матеріалом, навчити робити самостійні висновки, сприяти вмінню розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі, допомогти оволодіти прийомами забезпечення якості перекладу, сформувати навички опанування етнолінгвістичними засобами усної та письмово-мовленнєвої комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти студент
ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПР 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною

застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	мовою ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. СК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(сться), описувати соціолінгвальну ситуацію. СК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність.

Тема 2. Особливості перекладацької компетенції.

Тема 3. Передумови виникнення та розвиток перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи.

Тема 4. Види перекладу.

Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку.

Модуль 2

Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту.

Тема 7. Інтернаціональна лексика і особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача».

Тема 8. Переклад власних назв.

Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій.

Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1					
Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність.	2	Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність. 1. Переклад у сучасному світі. Роль перекладу в умовах глобалізації та міжкультурної комунікації. 2. Поняття та визначення перекладу. Переклад як процес, результат і вид професійної діяльності. 3. Сутність перекладу. Передача змісту й смислу, проблема еквівалентності та адекватності. 4. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення адекватності перекладу. Поняття перекладацьких трансформацій та їх роль у процесі перекладу. 5. Переклад і культура. Перекладач як	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		посередник між мовами та культурами. 6. Сучасні тенденції перекладу. Основні сфери застосування, вплив технологій і машинного перекладу.			
Тема 2. Особливості перекладацької компетенції.	2	Тема 2. Особливості перекладацької компетенції. 1. Поняття перекладацької компетенції. Структура та значення перекладацької компетенції в професійній діяльності. 2. Мовна та комунікативна компетенція перекладача. Знання рідної й іноземної мов, володіння мовленнєвими нормами. 3. Культурна та міжкультурна компетенція. Урахування національно-культурних особливостей у перекладі. 4. Професійно-стратегічна компетенція Перекладацькі стратегії, прийоми та навички розв'язання перекладацьких проблем. 5. Технологічна та особистісна компетенція перекладача. Використання сучасних технологій і професійні якості перекладача.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 3. Передумови виникнення та розвиток перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи.	2	Тема 3. Передумови виникнення та розвиток перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи. 1. Передумови виникнення перекладацької науки. Соціальні, культурні та мовні чинники розвитку перекладу. 2. Основні етапи розвитку перекладознавства. Формування теоретичних підходів і наукових концепцій перекладу. 3. Становлення української перекладацької традиції. Роль перекладу в розвитку української мови та культури. 4. Українська перекладацька школа в сучасному контексті. Провідні постаті, напрями та значення для світового перекладознавства.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	8
Тема 4. Види перекладу.	2	Тема 4. Види перекладу. 1. Класифікація перекладу за формою подання. Усний і письмовий переклад. 2. Види усного перекладу.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		Послідовний, синхронний. 3. Види письмового перекладу. Художній, науково-технічний, офіційно-діловий, публіцистичний. 4. Класифікація перекладу за способом і рівнем точності. Дослівний, вільний, адаптований, машинний переклад.			
Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку.	2	Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку. 1. Поняття машинного перекладу та його призначення. Основні принципи й сфери застосування. 2. Історія розвитку машинного перекладу. Перші спроби, етапи становлення та ключові досягнення. 3. Основні підходи до машинного перекладу. Статистичний, нейронний переклад. 4. Сучасний стан машинного перекладу. Можливості, переваги та обмеження сучасних систем.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		5. Перспективи розвитку машинного перекладу. Роль штучного інтелекту, взаємодія людини й машини.			
Модуль 2					
Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту.	2	Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту. 1. Поняття одиниці перекладу. Основні підходи до визначення одиниці перекладу. 2. Види одиниць перекладу. Фонетичні, лексичні, фразеологічні, синтаксичні та текстові одиниці. 3. Проблема вибору одиниці перекладу. Залежність одиниці перекладу від типу тексту та мети перекладу. 4. Членування тексту в процесі перекладу. Сміслове, структурне та комунікативне членування. 5. Взаємозв'язок одиниць перекладу та членування тексту. Їхня роль у досягненні адекватності перекладу.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 7. Інтернаціональна лексика і особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача».	2	Тема 7. Інтернаціональна лексика і особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача». 1. Поняття інтернаціональної лексики. Джерела виникнення та сфери вживання. 2. Особливості перекладу інтернаціональної лексики. Проблеми семантичної відповідності та контексту. 3. «Хибні друзі перекладача» як лексичне явище. Причини виникнення та основні типи. 4. Способи перекладу та уникнення помилок. Перекладацькі прийоми й роль контексту.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	10
Тема 8. Переклад власних назв.	2	Тема 8. Переклад власних назв. 1. Поняття та класифікація власних назв. Антропоніми, топоніми, етніоніми, ергоніми тощо. 2. Основні способи передачі власних назв. Транскрипція, транслітерація, калькування, переклад.	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	10

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		3. Нормативні та культурні чинники перекладу власних назв. Традиція, норми правопису, контекст. 4. Проблемні випадки перекладу власних назв. Історичні назви, реалії, художні та вигадані імена.			
Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій.	9. 2	Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій. 1. Поняття культурних реалій у перекладознавстві. Визначення, класифікація та ознаки культурних реалій. 2. Проблеми перекладу культурно зумовлених одиниць. Національна специфіка, безеквівалентна лексика. 3. Основні способи перекладу культурних реалій. Транскрипція, калькування, описовий переклад, адаптація. 4. Роль контексту та фонових знань перекладача. Міжкультурна компетенція як умова адекватного перекладу. 5. Переклад культурних реалій у різних	4	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		типах текстів. Художні, публіцистичні, медійні та спеціальні тексти.			
Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів.	2	Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів. 1. Поняття ідіом та фразеологізмів. Ознаки, класифікація та роль у мовленні. 2. Проблеми перекладу ідіоматичних і фразеологічних одиниць. Національно-культурна специфіка та образність. 3. Основні способи відтворення ідіом і фразеологізмів. Фразеологічний відповідник, частковий еквівалент, описовий переклад. 4. Контекст і стиль у перекладі ідіом та фразеологізмів. Збереження експресивності та функції вислову.	4	Завдання самостійної роботи по темі.	10
Разом	20		40		90

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1</i>					
Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність.	2	Тема 1. Переклад у сучасному світі. Визначення перекладу, його сутність. 1. Переклад у сучасному світі. Роль перекладу в умовах глобалізації та міжкультурної комунікації. 2. Поняття та визначення перекладу. Переклад як процес, результат і вид професійної діяльності. 3. Сутність перекладу. Передача змісту й смислу, проблема еквівалентності та адекватності. 4. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення адекватності перекладу. Поняття перекладацьких трансформацій та їх роль у процесі перекладу. 5. Переклад і культура. Перекладач як посередник між мовами та культурами. Сучасні тенденції перекладу. Основні сфери застосування, вплив технологій і машинного перекладу.		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 2. Особливості перекладацької компетенції.	2.	Тема 2. Особливості перекладацької компетенції. 1. Поняття перекладацької компетенції. Структура та значення перекладацької компетенції в професійній діяльності. 2. Мовна та комунікативна компетенція перекладача. Знання рідної й іноземної мов, володіння мовленнєвими нормами. 3. Культурна та міжкультурна компетенція. Урахування національно-культурних особливостей у перекладі. 4. Професійно-стратегічна компетенція Перекладацькі стратегії, прийоми та навички розв'язання перекладацьких проблем. Технологічна та особистісна компетенція перекладача. Використання сучасних технологій і професійні якості перекладача.		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14
Тема 3. Передумови виникнення та розвиток	3.	Тема 3. Передумови виникнення та розвиток перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи. 1. Передумови виникнення		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
перекладацької науки. Становлення української перекладацької школи.		перекладацької науки. Соціальні, культурні та мовні чинники розвитку перекладу. 2. Основні етапи розвитку перекладознавства. Формування теоретичних підходів і наукових концепцій перекладу. 3. Становлення української перекладацької традиції. Роль перекладу в розвитку української мови та культури. Українська перекладацька школа в сучасному контексті. Провідні постаті, напрями та значення для світового перекладознавства.			
Тема 4. Види перекладу.		Тема 4. Види перекладу. 1. Класифікація перекладу за формою подання. Усний і письмовий переклад. 2. Види усного перекладу. Послідовний, синхронний. 3. Види письмового перекладу. Художній, науково-технічний, офіційно-діловий, публіцистичний.	2	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		Класифікація перекладу за способом і рівнем точності. Дослівний, вільний, адаптований, машинний переклад.			
Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку.		Тема 5. Машинний переклад: історія та перспективи розвитку. 1. Поняття машинного перекладу та його призначення. Основні принципи й сфери застосування. 2. Історія розвитку машинного перекладу. Перші спроби, етапи становлення та ключові досягнення. 3. Основні підходи до машинного перекладу. Статистичний, нейронний переклад. 4. Сучасний стан машинного перекладу. Можливості, переваги та обмеження сучасних систем. Перспективи розвитку машинного перекладу. Роль штучного інтелекту, взаємодія людини й машини.		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 2.</i>					
Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту.		Тема 6. Одиниці перекладу та членування тексту. 1. Поняття одиниці перекладу. Основні підходи до визначення одиниці перекладу. 2. Види одиниць перекладу. Фонетичні, лексичні, фразеологічні, синтаксичні та текстові одиниці. 3. Проблема вибору одиниці перекладу. Залежність одиниці перекладу від типу тексту та мети перекладу. 4. Членування тексту в процесі перекладу. Сміслове, структурне та комунікативне членування. Взаємозв'язок одиниць перекладу та членування тексту. Їхня роль у досягненні адекватності перекладу..		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14
Тема 7. Інтернаціональна лексика і	2	Тема 7. Інтернаціональна лексика і особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача».		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
особливості її перекладу. «Хибні друзі перекладача».		1. Поняття інтернаціональної лексики. Джерела виникнення та сфери вживання. 2. Особливості перекладу інтернаціональної лексики. Проблеми семантичної відповідності та контексту. 3. «Хибні друзі перекладача» як лексичне явище. Причини виникнення та основні типи. 4. Способи перекладу та уникнення помилок. Перекладацькі прийоми й роль контексту.			
Тема 8. Переклад власних назв.		Тема 8. Переклад власних назв. 1. Поняття та класифікація власних назв. Антропоніми, топоніми, етніоніми, ергоніми тощо. 2. Основні способи передачі власних назв. Транскрипція, транслітерація, калькування, переклад. 3. Нормативні та культурні чинники перекладу власних назв. Традиція, норми правопису, контекст.	2	Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		4. Проблемні випадки перекладу власних назв. Історичні назви, реалії, художні та вигадані імена.			
Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій.	9.	Тема 9. Особливості перекладу культурних реалій. 1. Поняття культурних реалій у перекладознавстві. Визначення, класифікація та ознаки культурних реалій. 2. Проблеми перекладу культурно зумовлених одиниць. Національна специфіка, безеквівалентна лексика. 3. Основні способи перекладу культурних реалій. Транскрипція, калькування, описовий переклад, адаптація. 4. Роль контексту та фонових знань перекладача. Міжкультурна компетенція як умова адекватного перекладу. 5. Переклад культурних реалій у різних типах текстів. Художні, публіцистичні, медійні та спеціальні тексти.		Контрольні питання Завдання самостійної роботи по темі.	14

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів.	2	Тема 10. Специфіка відтворення ідіом та фразеологізмів. 1. Поняття ідіом та фразеологізмів. Ознаки, класифікація та роль у мовленні. 2. Проблеми перекладу ідіоматичних і фразеологічних одиниць. Національно-культурна специфіка та образність. 3. Основні способи відтворення ідіом і фразеологізмів. Фразеологічний відповідник, частковий еквівалент, описовий переклад. Контекст і стиль у перекладі ідіом та фразеологізмів. Збереження експресивності та функції вислову.		Завдання самостійної роботи по темі.	14
Разом	6		4		140

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5.1. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

<i>Види робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Модуль 1: виконання навчальних завдань (8 балів), обговорення матеріалу занять (8 балів), виконання завдань самостійної роботи (8 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2: виконання навчальних завдань (8 балів), обговорення матеріалу занять (8 балів), виконання завдань самостійної роботи (8 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 5.2. – Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових конференціях	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5.3. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Влахов С., Флорін С. Невідворотне в перекладі (Реалії та ідіоматика). [Переклад з болг. та комент. за ред. О. В. Ребрії]. Харків : Акта, 2024. 448 с.
2. Зорівчак Р. П. Боліти болем слова нашого... (з історії українського перекладознавства) : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 412 с.
3. Кальниченко О. А., Подміногін В. О. Історія перекладу та перекладознавства : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. 232 с.
4. Карабан В. І. Переклад власних назв : прізвища, назви брендів, топоніми : посібник для професійних перекладачів. Вінниця : Нова Книга, 2025. 288 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : підруч. Вид. 6-те, доповн. та переробл. Вінниця : Нова Книга, 2024. 512 с.
6. Максименко О. В. Нейронний машинний переклад та штучний інтелект у роботі лінгвіста : тенденції 2024–2026 рр. Київ : Наукова думка, 2025. 180 с.
7. Мирам Г. Е. Основи перекладу : сегментація та членування тексту. Київ : Ніка-Центр, 2023. 240 с.
8. Пашко А. С. Словник-довідник «хибних друзів перекладача» (англо-українські міжмовні омоніми). 2-ге вид., оновл. Львів : Світ, 2024. 156 с.
9. Ребрії О. В. Перекладацька компетенція як об'єкт наукового дослідження : сучасні вектори розвитку. *Записки з романо-германської філології*. 2025. № 1. С. 45–58.
10. Цифрові технології в перекладі : колект. монографія / за заг. ред. Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2024. 320 с.
11. Шмігер Т. В. Фразеологія у дзеркалі перекладу : когнітивний та прагматичний аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. 2024. Вип. 32. С. 112–124.

Додаткові

1. Bassnett S. Constructing Cultures: Essays on Literary Translation / S. Bassnett, A. Lefevere. – Clevedon : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
2. Lefevere A. Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame / A. Lefevere. L., NY : Routledge, 1992. 176 p.
3. Newmark P. A Textbook of Translation / P. Newmark. L., NY : PrenticeHall, 1988. 292 p.
4. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [edited by M. Baker, assisted by Kirsten Malmkjær]. L., NY : Routledge, 2001. 691 p.
5. The Translation Studies Reader / [ed. by L. Venuti]. L., NY : Routledge, 2000. 524 p.
6. Venuti L. Strategies of translation / L. Venuti // Encyclopedia of translation studies. – L., NY : Routledge, 2001. P. 240–244.
7. Venuti L. The Translator's Invisibility. A history of Translation. L., NY : Routledge, 2004. 353 p.

7. Venuti L. Translation, History, Narrative / L. Venuti // Meta: Translators' Journal. 2005. Vol. 50, № 3. P. 800–816.

Електронні ресурси

1. <https://foreign-languages.karazin.ua/resources/>
2. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/>
3. <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/>
4. http://library.zu.edu.ua/doc/translating_culture.
5. <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Вступ до перекладознавства», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.